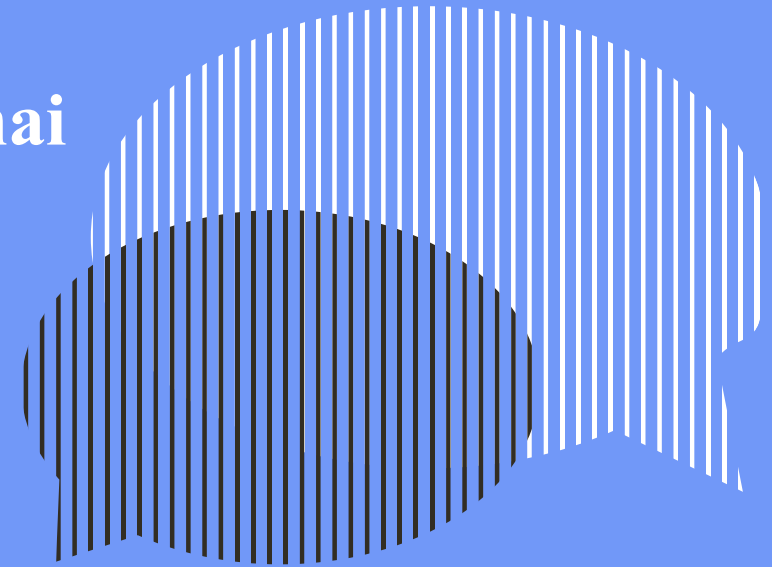

„Ką atskleidžia TALIS ir kiti tarptautiniai tyrimai apie tuos, kurie moko ir mokosi mokykloje?“

Eglė Melnikė

Nacionalinės švietimo agentūros
Pasiekimų tyrimų skyriaus vedėja

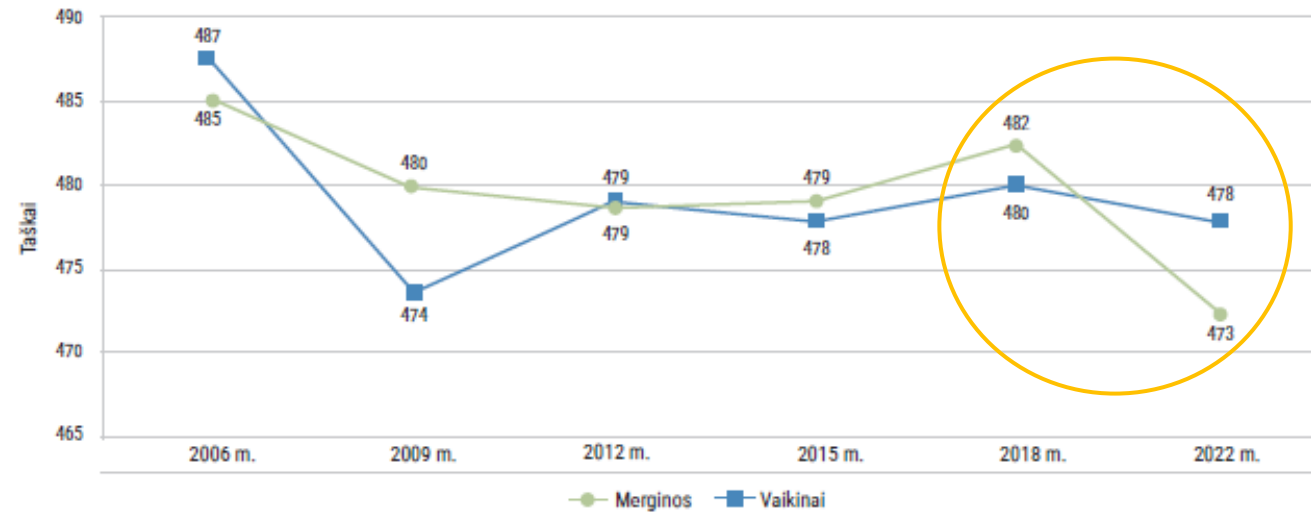
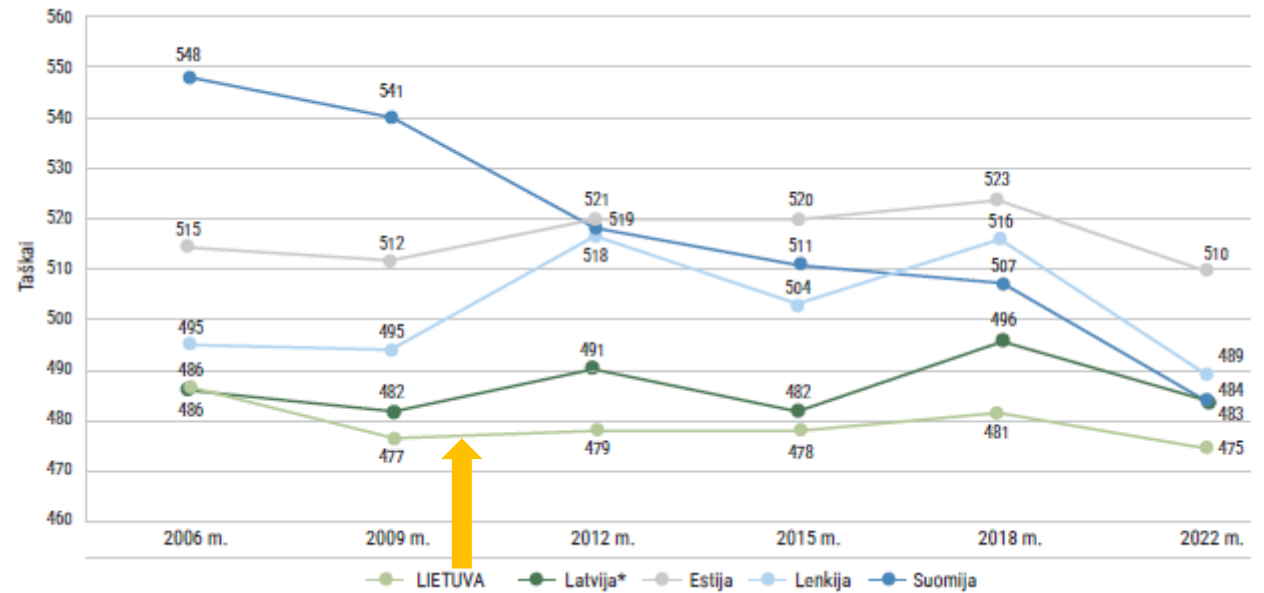

Pranešimo turinys

- Keletas aspektų apie mokinių pasiekimų skirtumus
- Ar visada žemas SEK = žemi pasiekimai?
- Kiek mūsų 15-mečiai pasirengę tolesniam mokymuisi?
- Skaitmeninės priemonės ir aplinka – padeda ar trukdo?
- Mokytojas: pagalba mokiniams, pasitikėjimas savo gebėjimais

Kas slepiasi po vidurkiu? (PISA 2022)

- PISA 2022. Rezultatai artimi EBPO vidurkiui, ilgalaikėje perspektyvoje – būdingas stabilumas
- Merginų ir vaikinų matematinio raštingumo pasiekimai: 2018-2022 m. stipriau nukrito merginų rezultatai, vaikinų išliko maždaug tokie patys

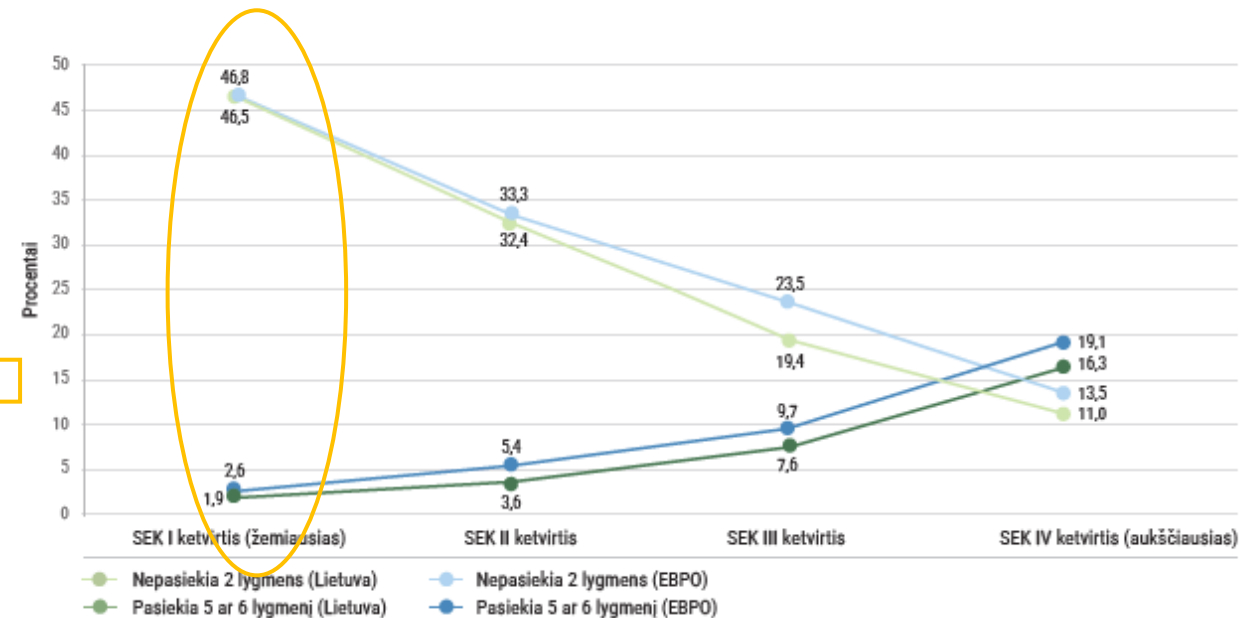
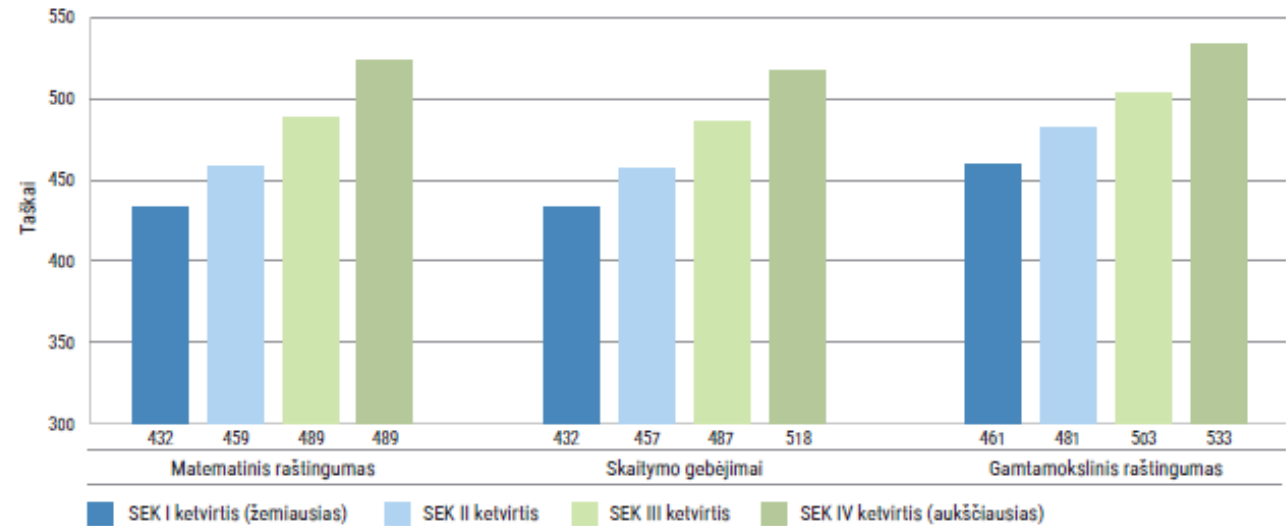

Kas slepiasi po vidurkiu? (PISA 2022)

- Dideli pasiekimų **skirtumai pagal SEK** (apie 90 taškų)
- **46 proc. žemo SEK mokinių** nepasiekia 2 pasiekimų lygmens
- Apie **10 proc. mokinių yra akademiškai atsparūs** – nors šie mokiniai yra iš žemiausio SEK statuso, jų pasiekimai yra tarp ketvirčio aukščiausiųs rezultatus pasiekusių mokinių (PISA 2022 tyrime)

	Žemo SEK statuso mokinių matematinio raštingumo rezultatų pokytis, taškai (2022–2018 m.)	Aukšto SEK statuso mokinių matematinio raštingumo rezultatų pokytis, taškai (2022–2018 m.)
EBPO vidurkis	-17	-10
Lietuva	-4	-2
Latvija*	-16	-10
Estija	-23	-6
Lenkija	-29	-24
Suomija	-26	-16

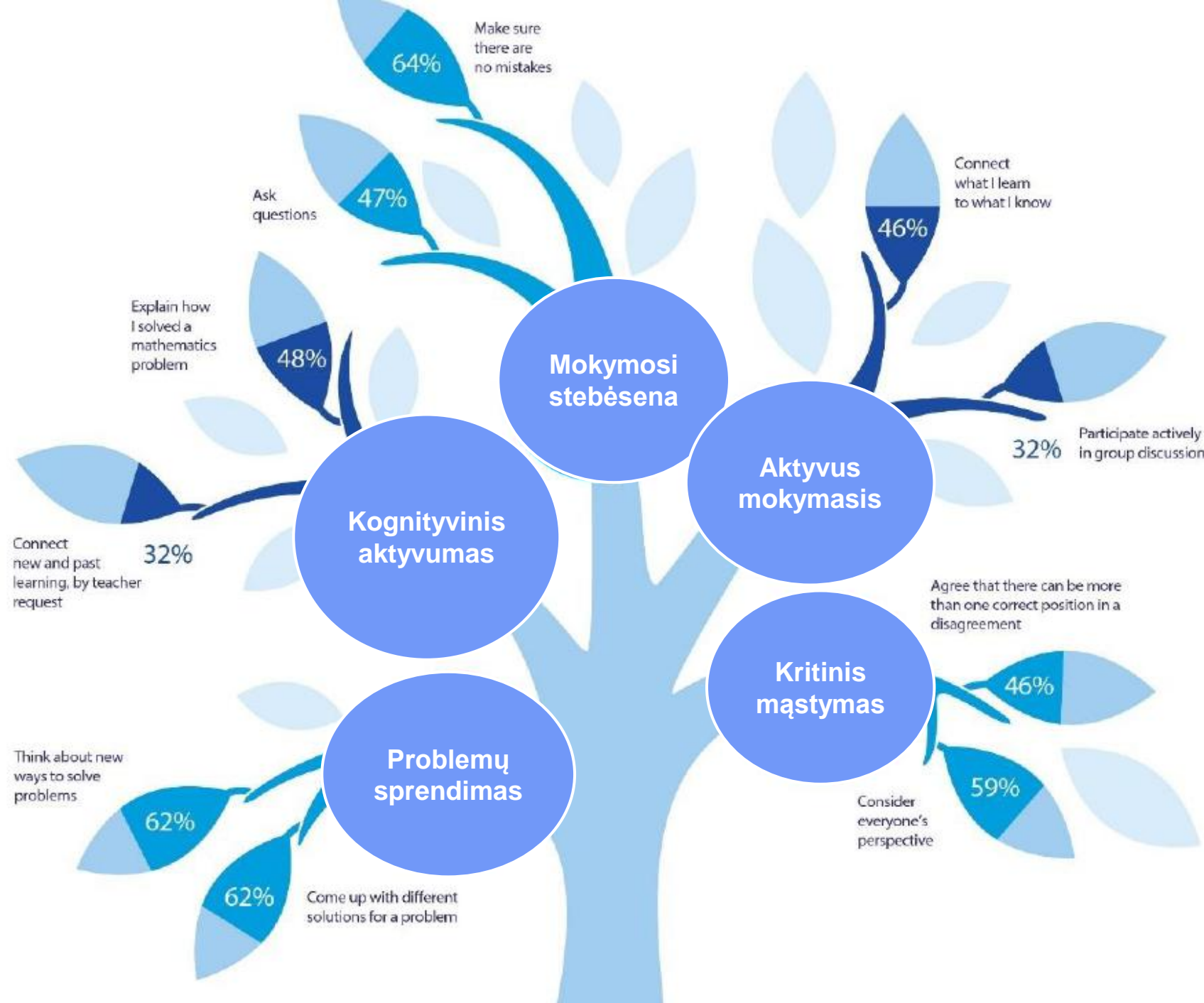
Pastaba. Paryškintu šriftu pažymėtas statistiškai reikšmingas pokytis.

Kiek mūsų 15-mečiai pasirengę tolesniam mokymuisi?

Mokinių pasinaudojimas penkiomis mokymosi strategijomis, svarbiomis nuolatiniam mokymuisi

Parengta pagal EBPO
PISA2022 V ataskaitos tomą:
Learning Strategies and
Attitudes for Life

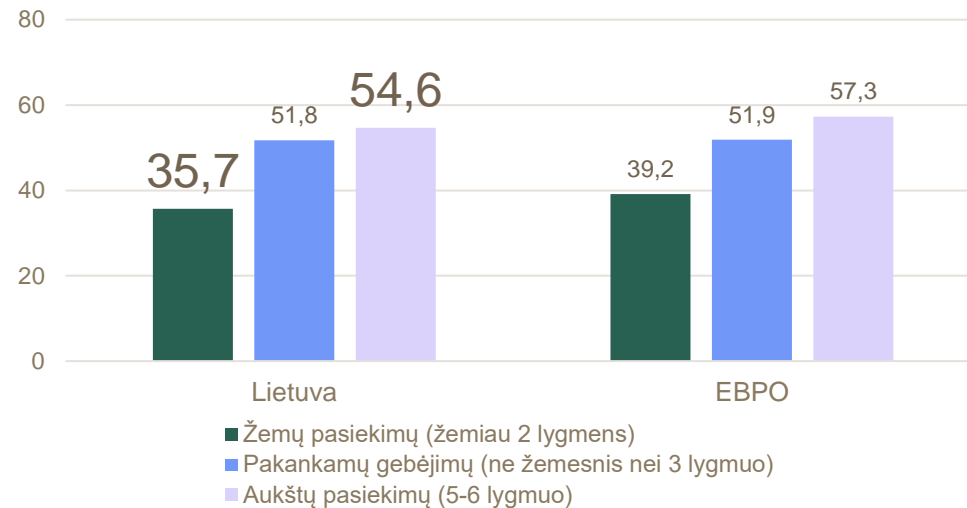
Mokymosi stebėseną

Užduoda klausimus, kai nesupranta matematikos

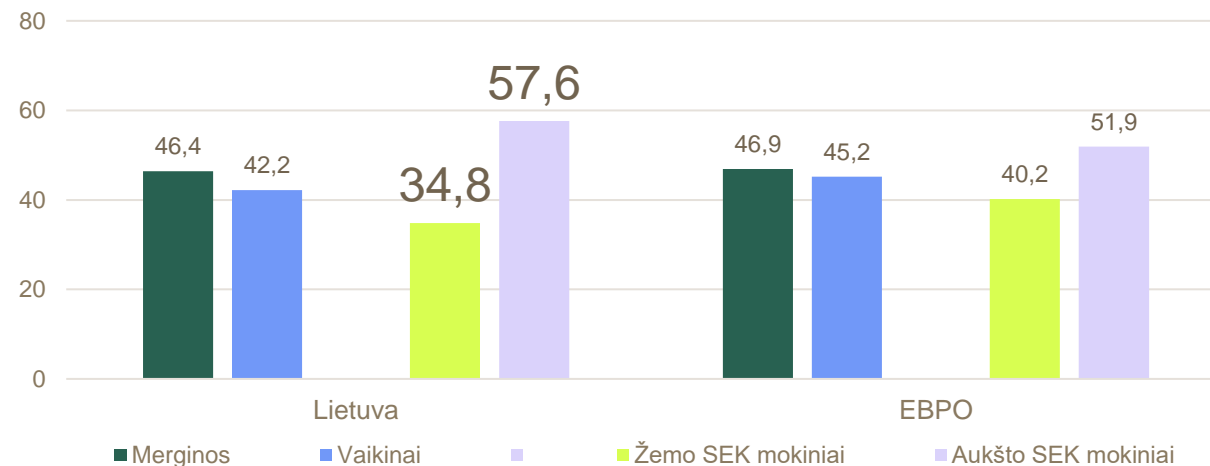
45 proc. Lietuvoje
(47 proc. EBPO)

PISA 2022 duomenys

Kai nesupranta matematikos, užduoda klausimus

Kai nesupranta matematikos, užduoda klausimus

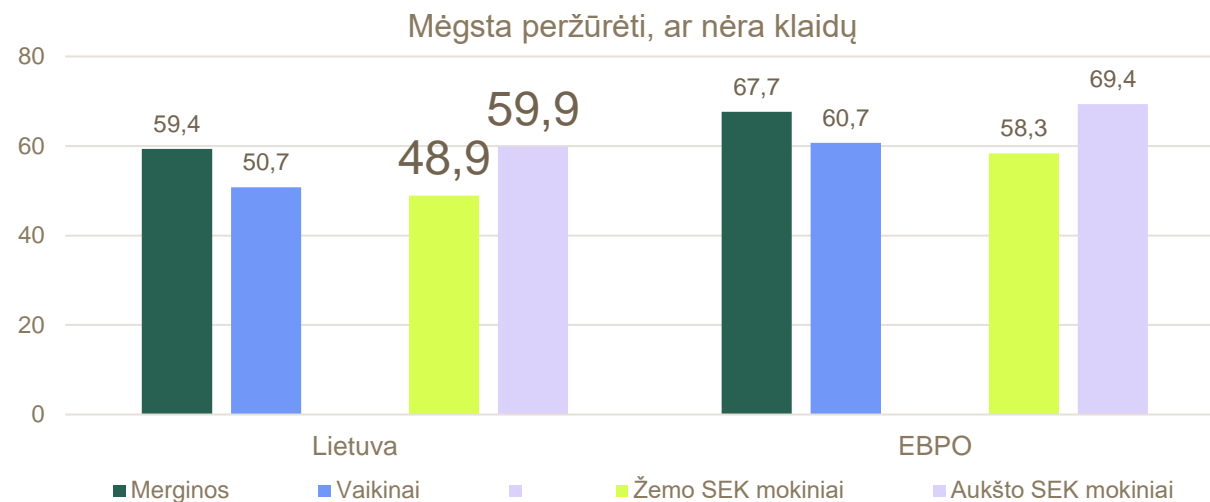
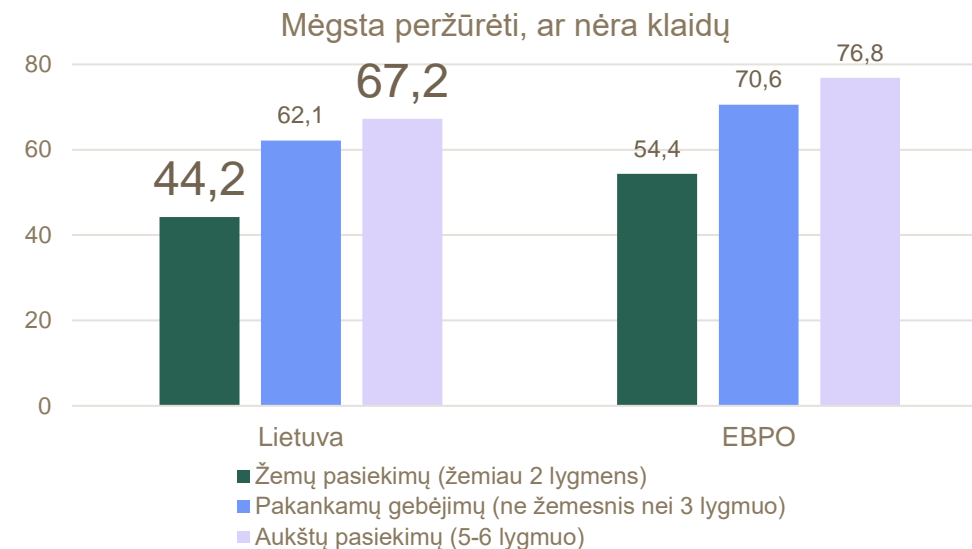

Mokymosi stebėseną

Mėgsta peržiūrėti darbą ar nėra klaidų

55 proc. Lietuvoje
(64 proc. EBPO)

PISA 2022 duomenys

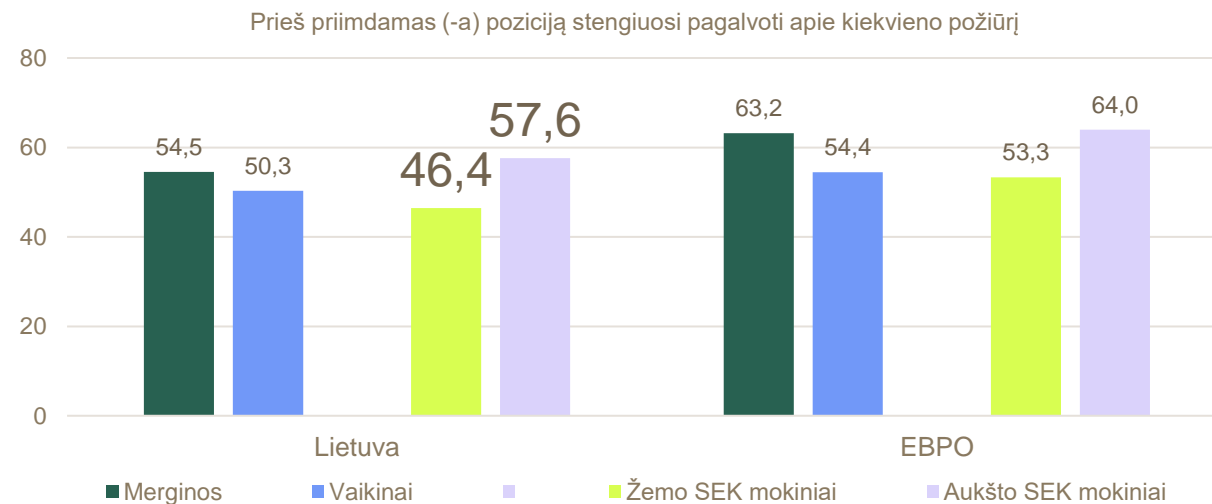
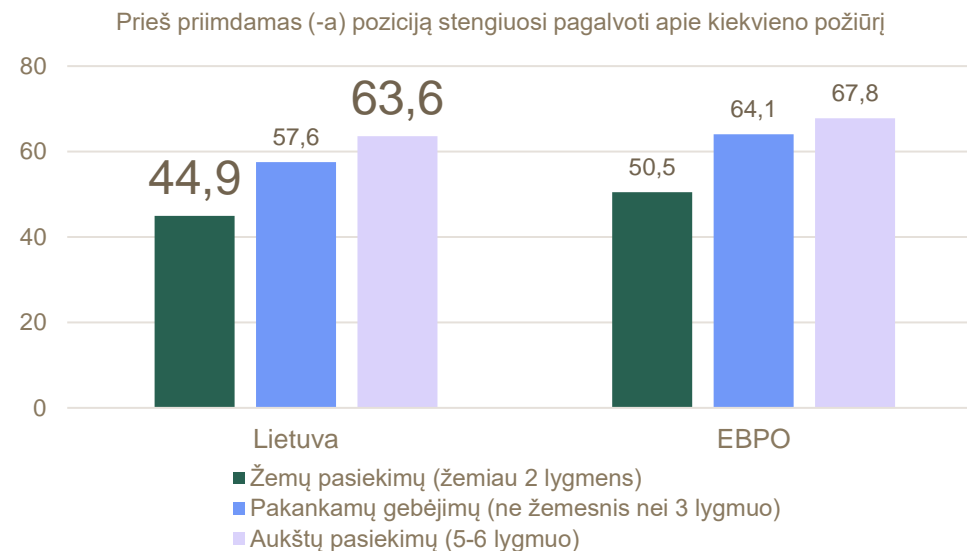

Kritinis mąstymas

*Prieš priimdamas (-a) poziciją
stengiuosi pagalvoti apie kiekvieno
požiūrį*

53 proc. Lietuvoje
(59 proc. EBPO)

PISA 2022 duomenys

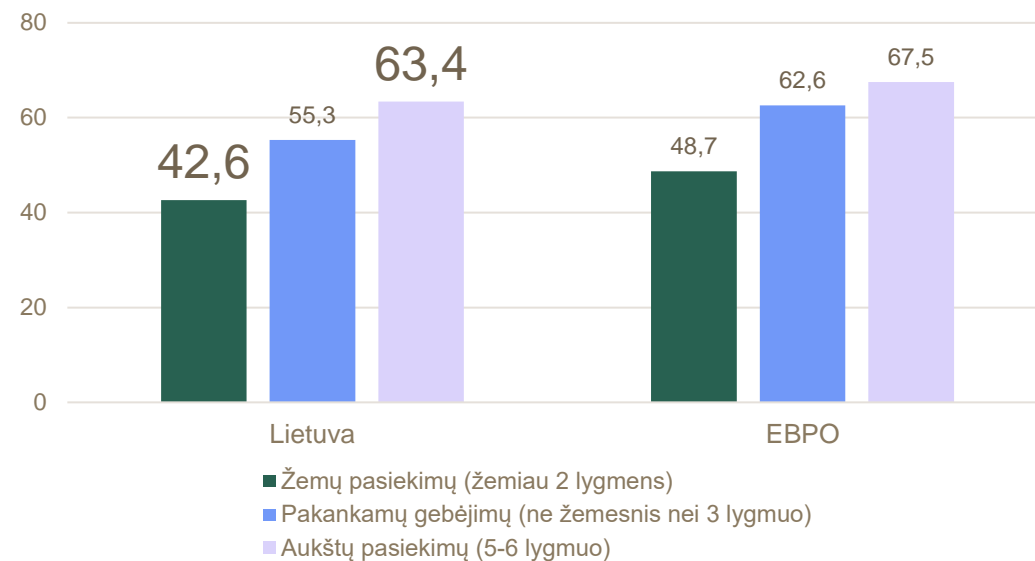
Kritinis mąstymas

*Beveik visus dalykus sugebu
pamatyti iš skirtingų požiūrio
taškų*

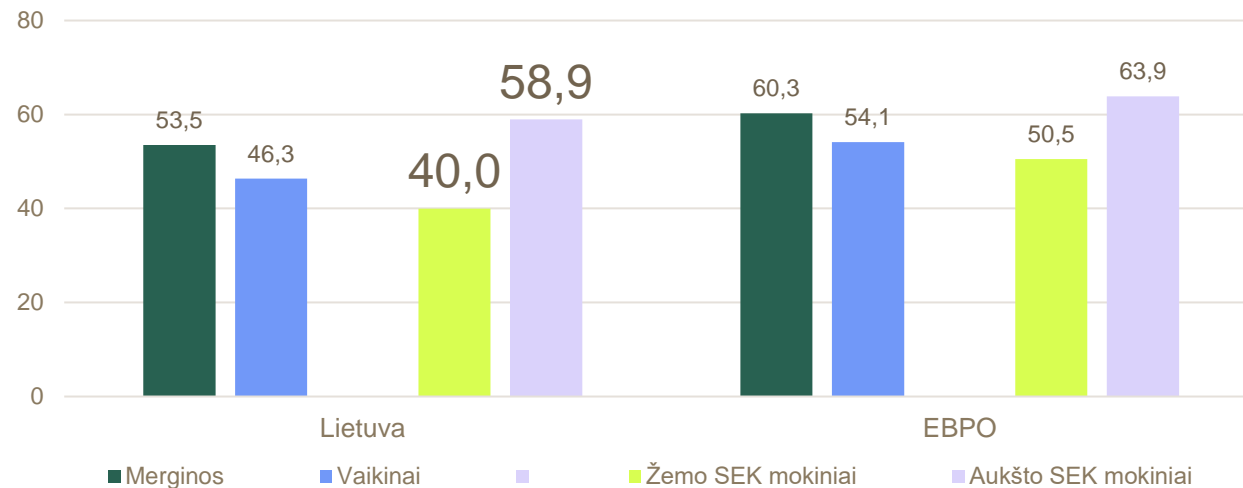
50 proc. Lietuvoje
(57 proc. EBPO)

PISA 2022 duomenys

Beveik visus dalykus sugebu pamatyti iš skirtingų požiūrio taškų

Beveik visus dalykus sugebu pamatyti iš skirtingų požiūrio taškų

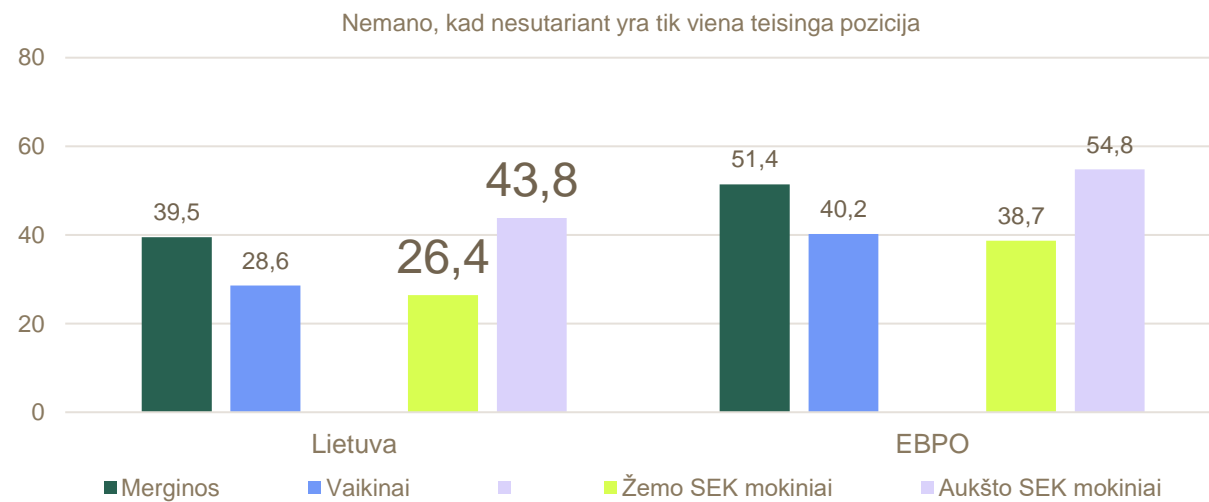
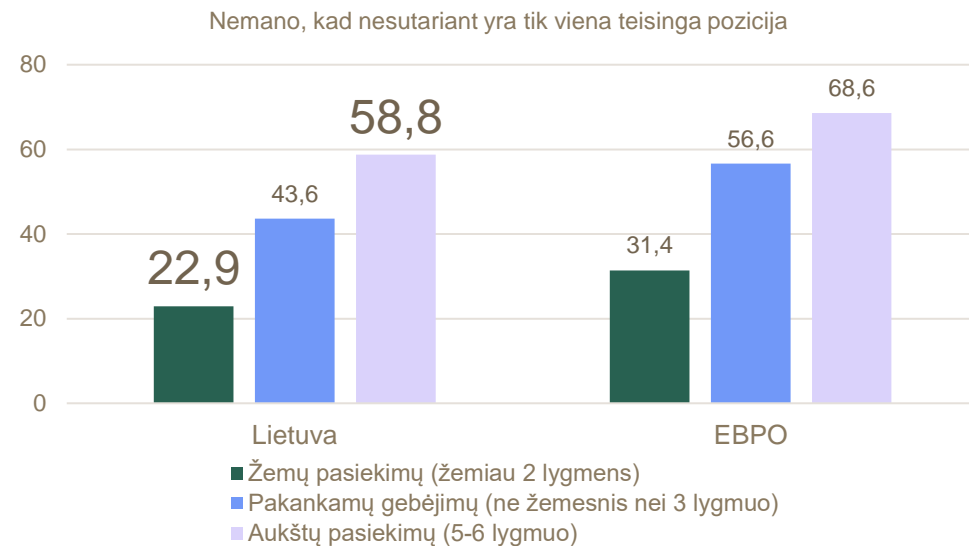

Kritinis mąstymas

***Nesutinka, kad nesutariant
yra tik viena teisinga
pozicija***

**34 proc. Lietuvoje
(46 proc. EBPO)**

PISA 2022 duomenys

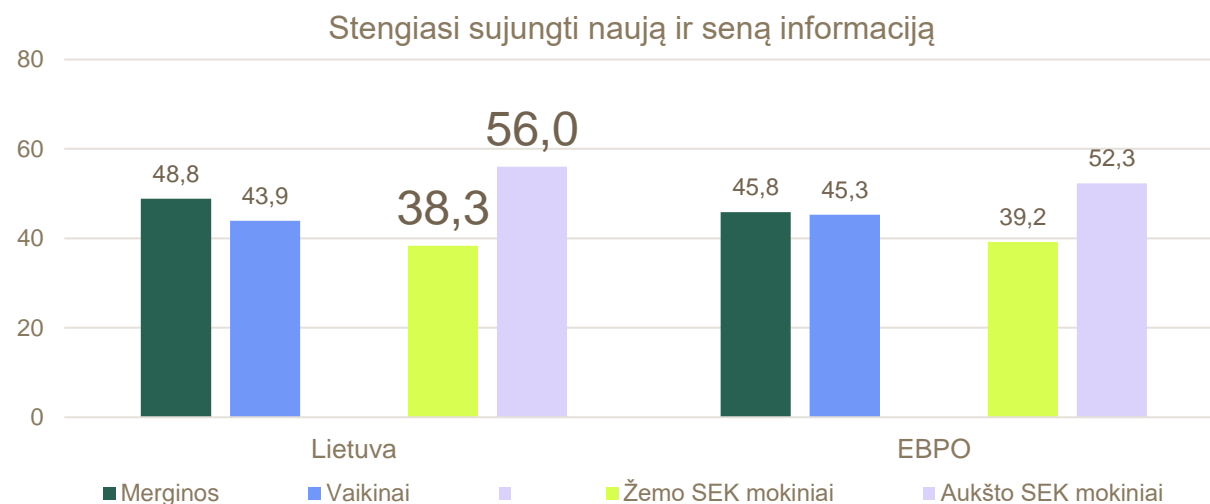
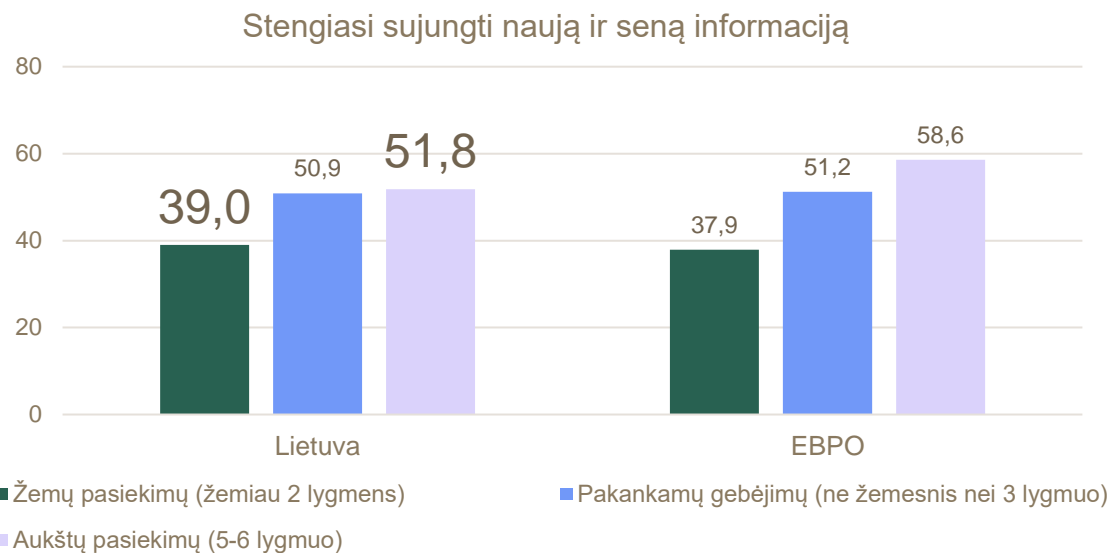
Aktyvus mokymasis

Stengiasi sujungti naują ir seną informaciją

(matematikos pamokose, daugiau kaip pusėje pamokų)

46 proc. Lietuvoje
(46 proc. EBPO)

PISA 2022 duomenys

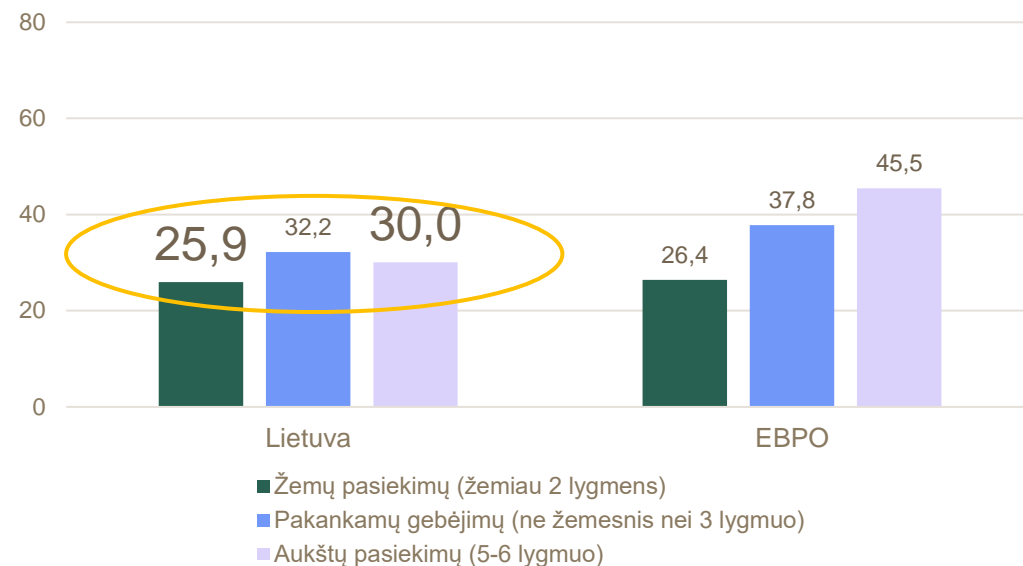
Aktyvus mokymasis

Aktyviai dalyvauja diskusijose
(matematikos pamokose, daugiau kaip pusėje pamokų)

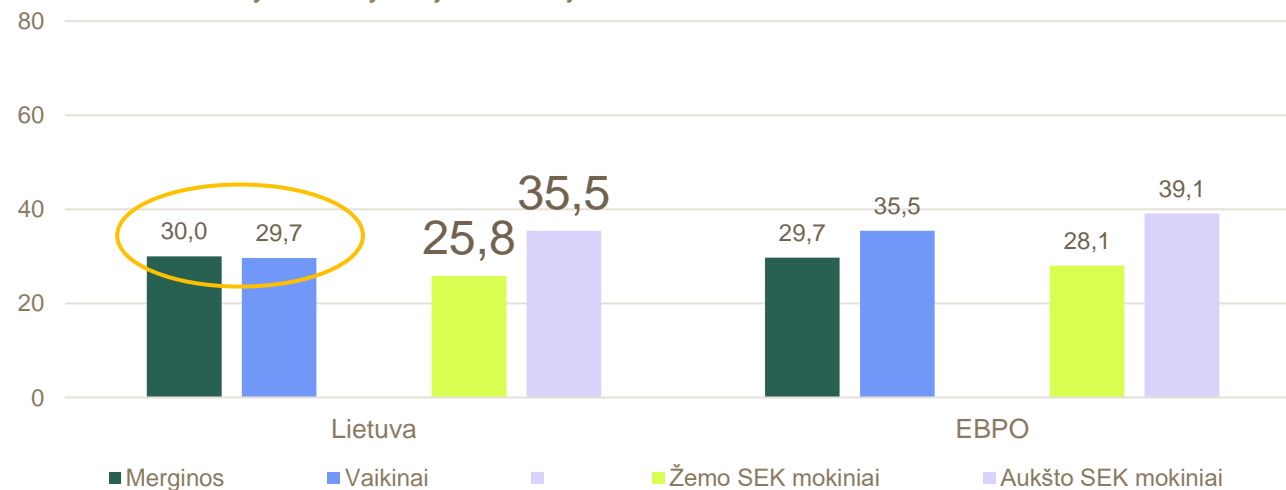
30 proc. Lietuvoje
(33 proc. EBPO)

PISA 2022 duomenys

Aktyviai dalyvauja diskusijose (matematikos pamokose)

Aktyviai dalyvauja diskusijose

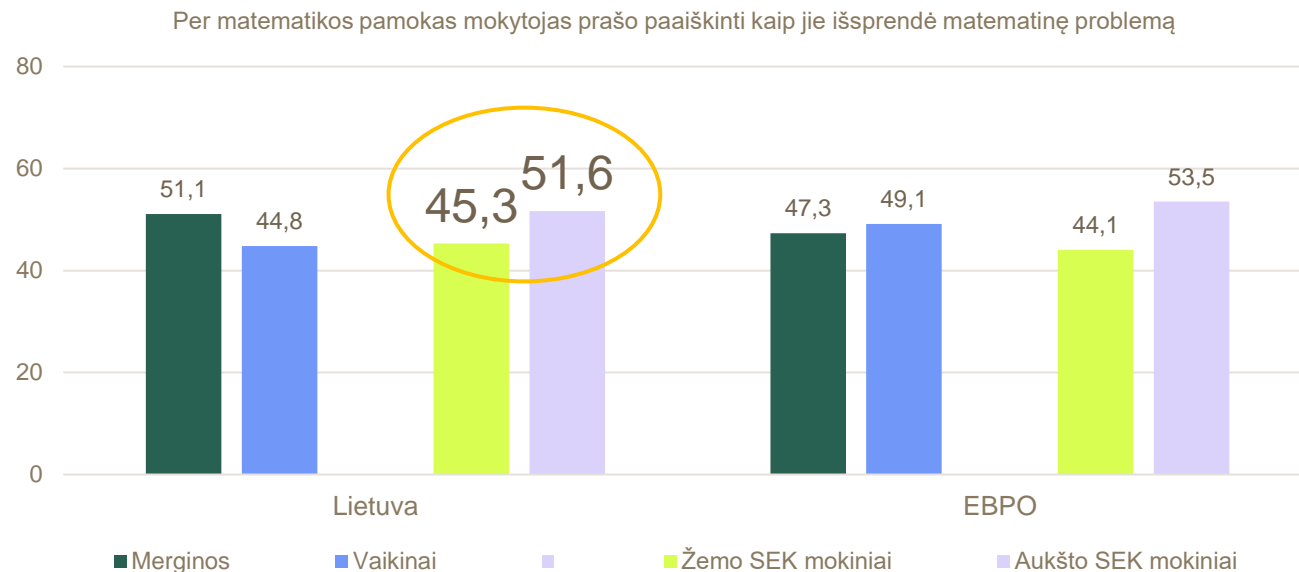
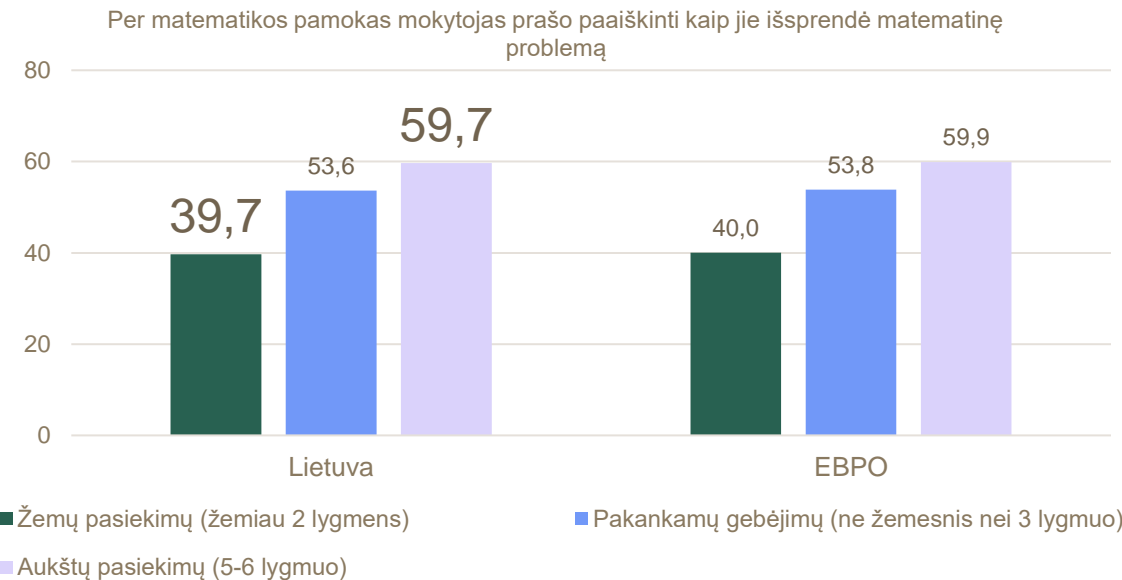
Kognityvinis aktyvumas

Mokytojas per matematikos pamokas prašo paaiškinti kaip mes išsprendėme matematinę problemą

(bent pusėje pamokų arba kiekvieną pamoką)

48 proc. Lietuvoje
(48 proc. EBPO)

PISA 2022 duomenys

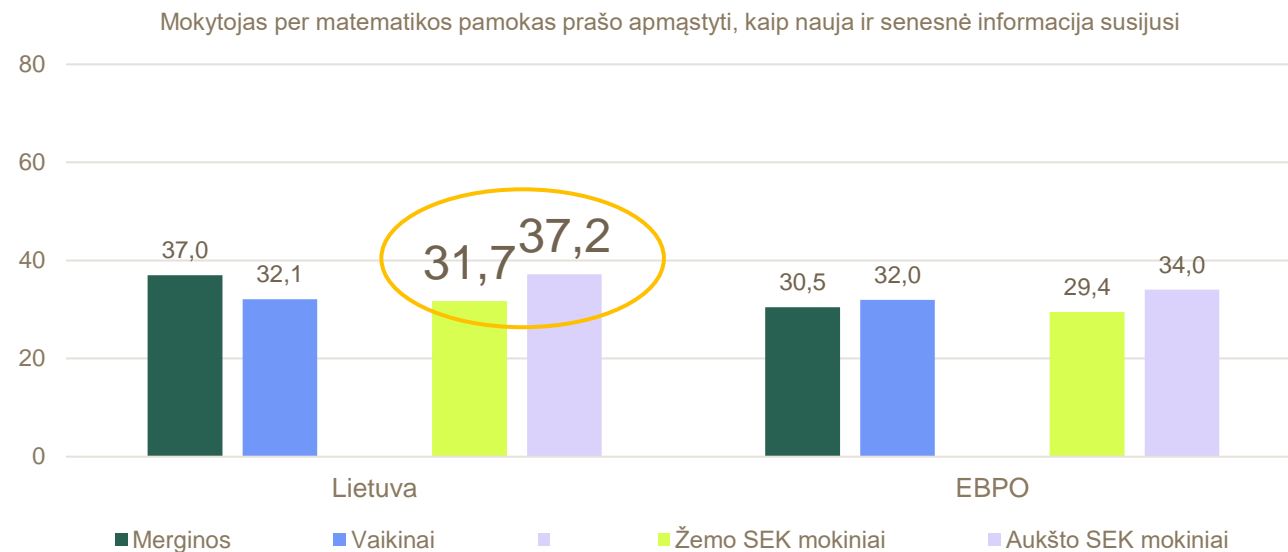
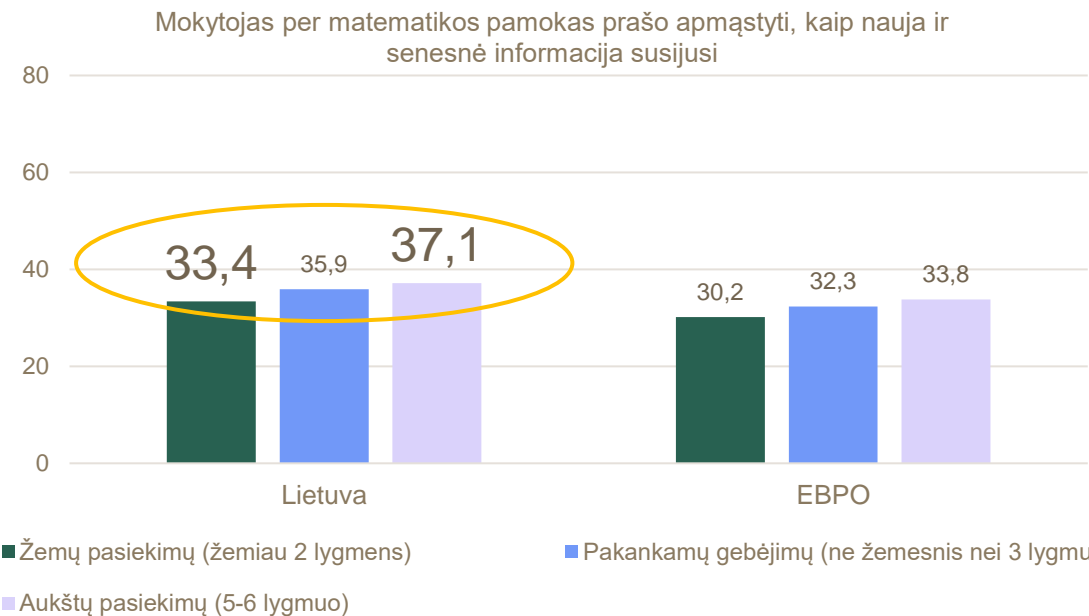
Kognityvinis aktyvumas

Mokytojas per matematikos pamokas prašo apmąstyti, kaip susijusi nauja ir senesnė informacija

(bent pusėje pamokų arba kiekvieną pamoką)

35 proc. Lietuvoje
(31 proc. EBPO)

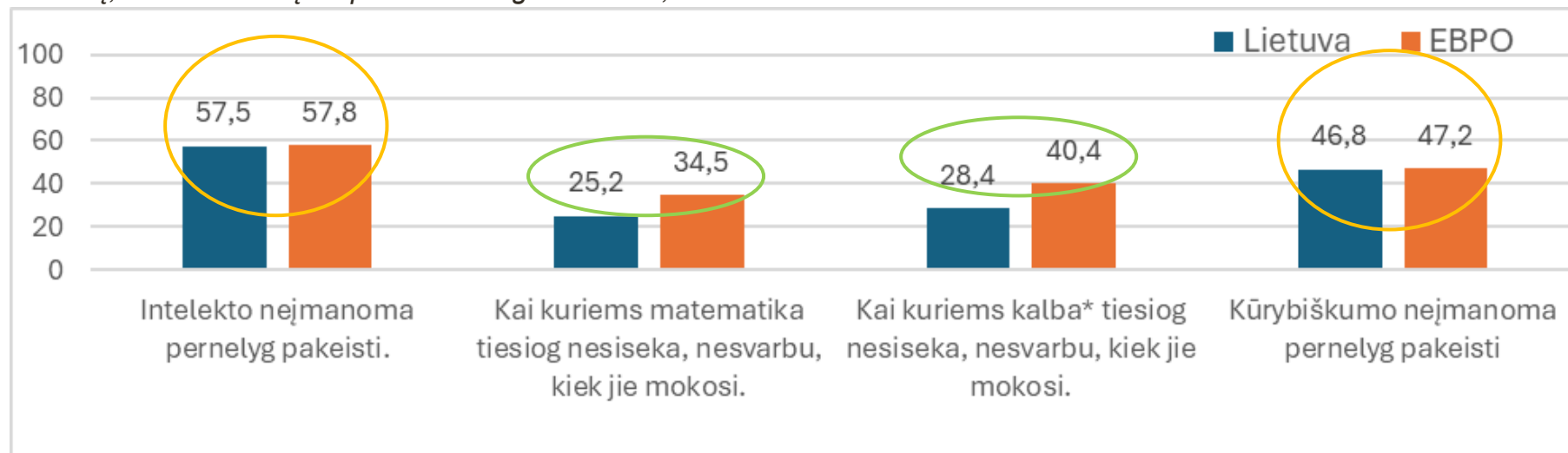
PISA 2022 duomenys

Augimo mąstysena

- Kad jie, mokiniai, **gali pakeisti savo intelektą ar kūrybiškumą**, mano **58-47 proc.** mokinių.
- Augimo mąstysena **matematikos ar kalbos** atveju būdinga tik **25-28 proc.** mokinių

Mokinių, nesutinkančių su pateiktais teiginiais dalis, PISA 2022

Žemo SEK - 51 proc.
Aukšto SEK – 63 proc.

Žemo SEK - 23 proc.
Aukšto SEK – 30 proc.

Mokinių pasitikėjimas mokytis savarankiškai

> 80 proc. – pasitiki savo gebėjimais **naudotis mokyklos mokymosi platforma** ar rasti informacijos internete

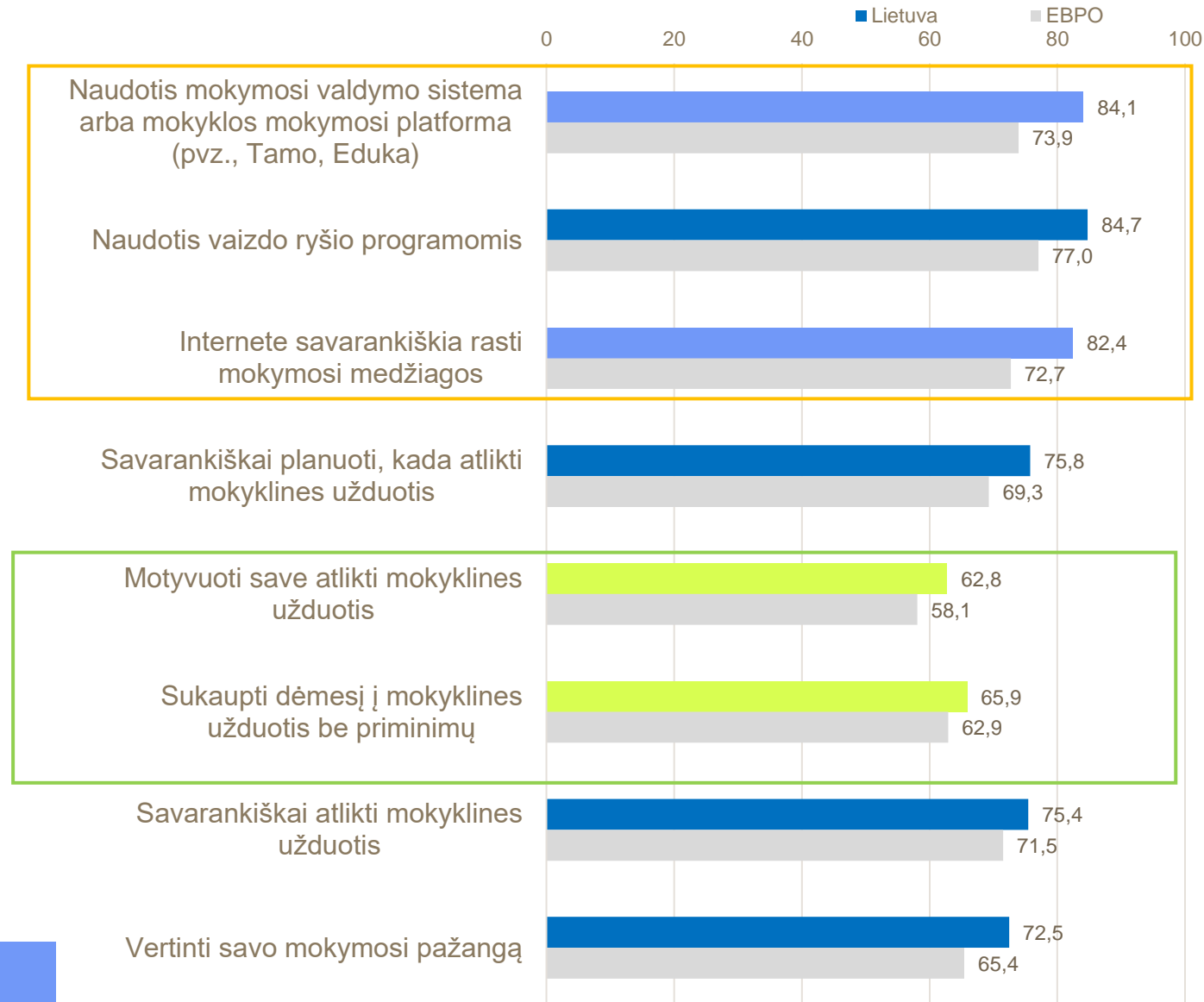
tačiau

apie **62-65 proc. motyvuoti save** atlikti paskirtas užduotis bei jas atlikti laiku

82 proc. gali lengvai rasti šaltinius (internetu)

55 proc. - kritiškai įvertinti šaltinių kokybę ir patikimumą gali apie mokinių (pačių mokinių nuomone).

Mokinių, nurodžiusių jog jaučiasi pasitikintys arba labai pasitikintys savimi atlikti įvardytas veiklas, jeigu mokyklos vėl būtų uždarytos, dalis proc. PISA 2022

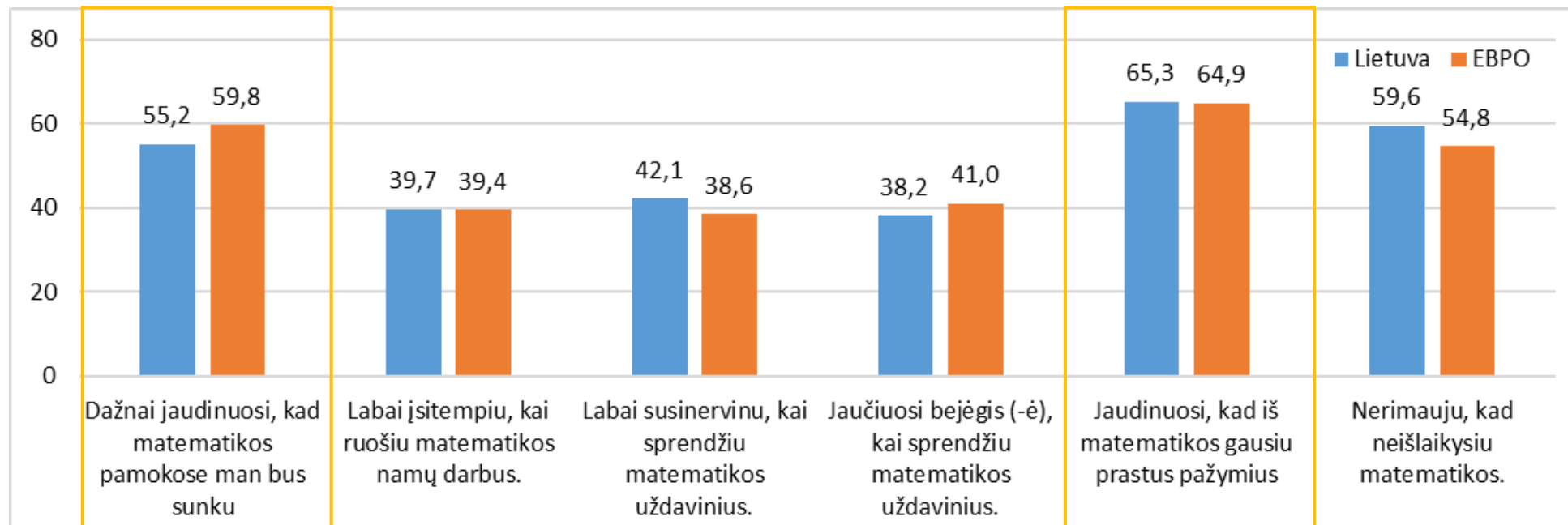

Nerimas ... dėl matematikos

65 proc. nerimauja dėl prasto pažymio

apie 40 proc. atlikdami įvairias matematikos užduotis

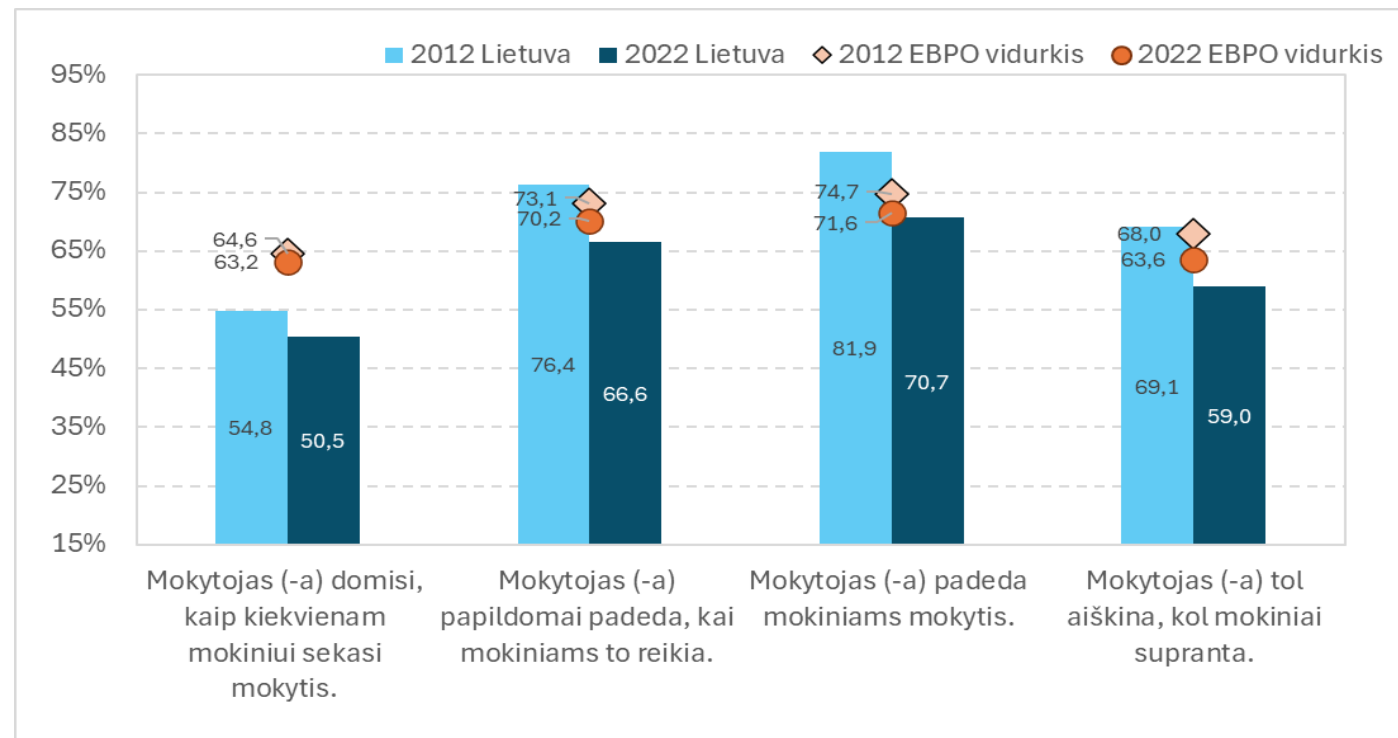
- **merginos išreiškė daug stipresnį nerimą** dėl matematikos nei vaikinai (skirtumas statistiškai reikšmingas).
- **žemo SEK statuso mokiniai pasižymi stipresniu** nerimu dėl matematikos, nei aukšto SEK statuso bendramoksliai (Lietuvoje bei visose EBPO šalyse (ir beveik visose tyrime dalyvavusiose šalyse))

Mokytojų teikiama pagalba (matematika)

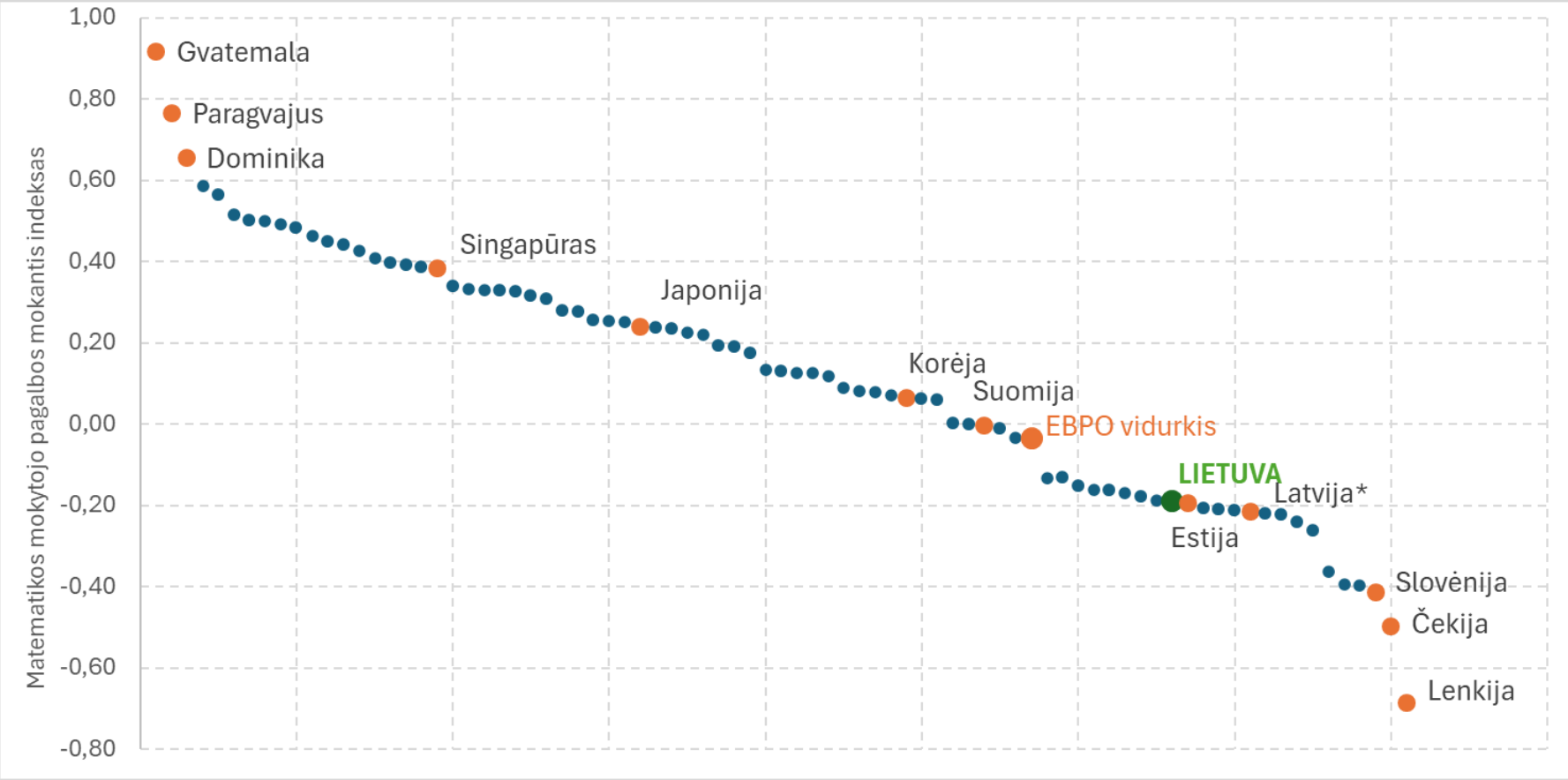
- Lietuvoje, visose EBPO ir daugelyje kitų šalių mokinių, **dažniau sulaukiančių mokytojo pagalbos, nerimo dėl matematikos lygis buvo reikšmingai žemesnis** (ryšys statistiškai reikšmingas).
- Lietuvoje **daugiau mokytojo pagalbos** sulaukia **kaimų ir miestelių** mokiniai nei jų bendraamžiai didmiesčiuose, **žemo SEK mokiniai** nei aukšto SEK mokiniai, **skirtumų tarp merginų ir vaikų nėra**.

Matematinio raštingumo rezultatų pokytis:

kai mokytojas padeda mokiniams mokytis +17 taškų
papildomai padeda, kai mokiniams to reikia +16 taškų
mokytojas aiškina tol, kol mokiniai supranta +13 taškų

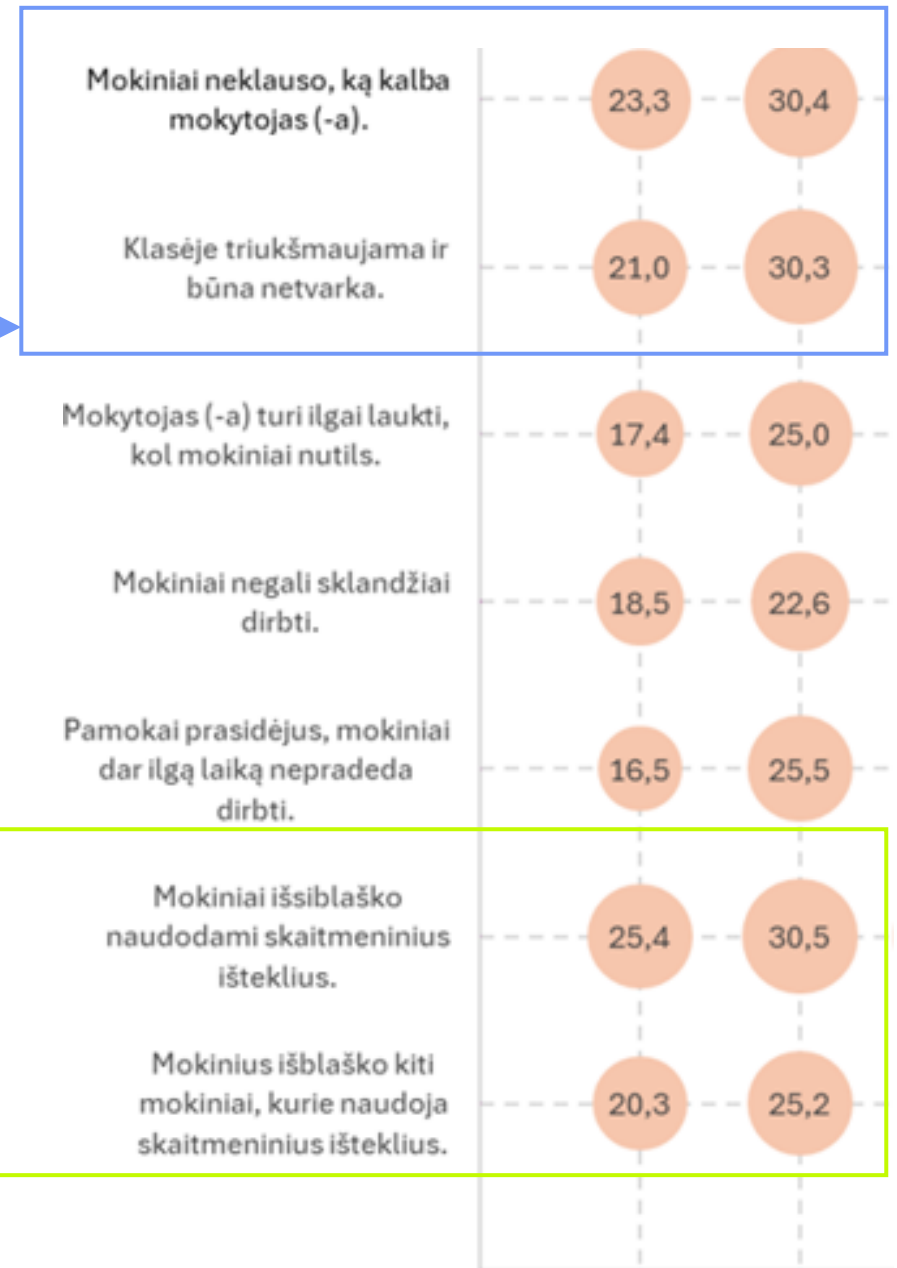
Mokytojų teikiama pagalba (matematika)

Pastaba: kuo indekso įvertis didesnis, tuo dažniau mokiniai teigia sulaukę matematikos mokytojo pagalbos.
PISA 2022

Matematikos pamokose (drausmė)

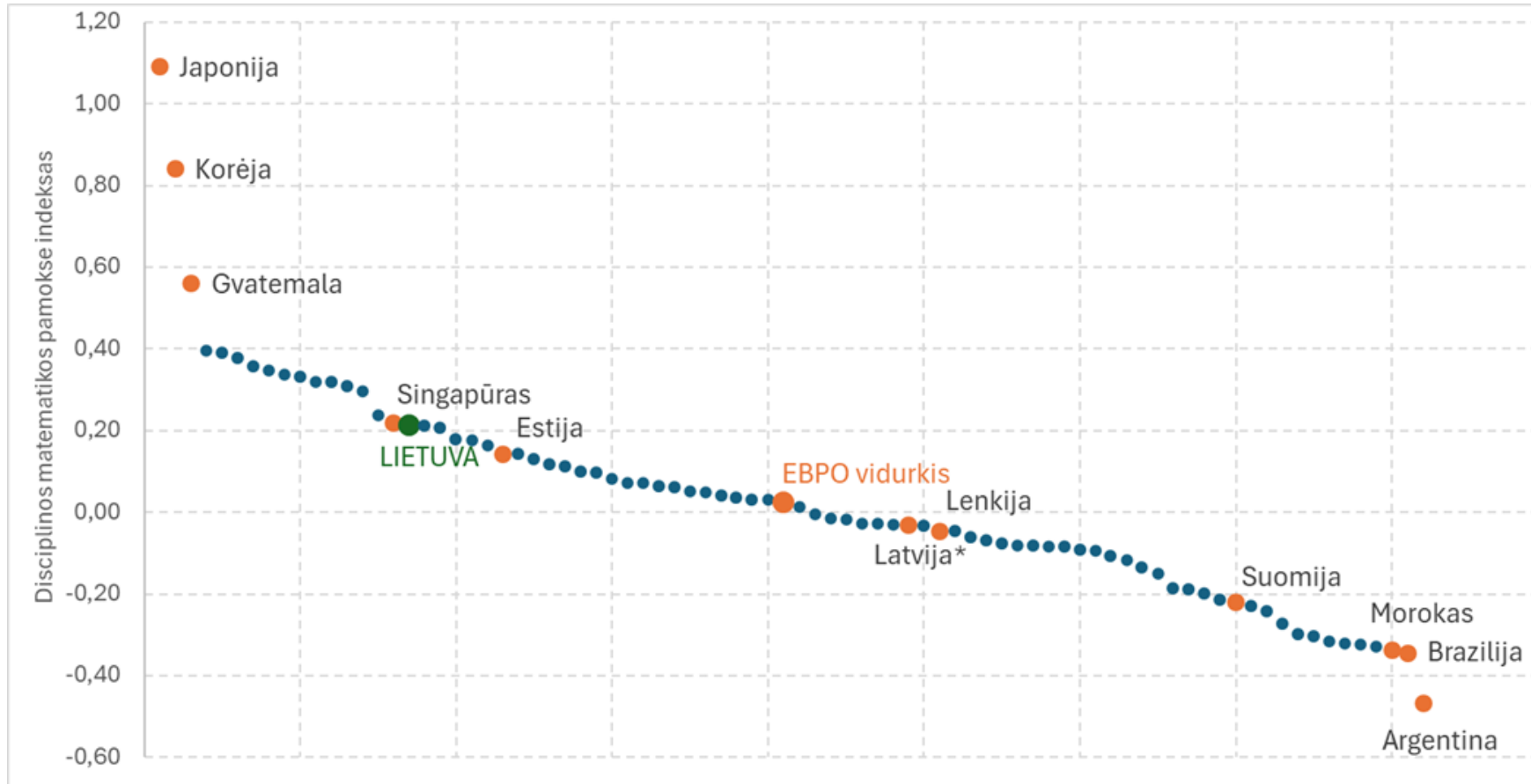
21-23 proc. mokinių mokosi triukšmingoje aplinkoje

20-25 proc. mokinių išblaško skaitmeniniai ištekliai

PISA 2022 duomenys

Matematikos pamokose (drausmė)

- Merginos šiek tiek pozityviau nei vaikinai vertina drausmę matematikos pamokų metu
- Lietuvoje, vidutiniškai EBPO ir kaimyninėse šalyse **žemo SEK mokiniai dažniau susiduria** su drausmės trūkumu nei aukšto SEK jų bendraamžiai. Tarp kaimyninių šalių, Lietuvoje pastebimas didžiausias skirtumas tarp aukšto ir žemo SEK mokinių, o taip pat tarp aukšto ir žemo SEK mokyklose besimokančiųjų įverčių.

Pastaba: kuo indekso įvertis didesnis, tuo palankiau mokiniai vertina drausmę matematikos pamokų metu.

PISA 2022

Mokytojų patiriamas stresas ir streso šaltiniai

Dažniausias mokytojų patiriamo streso šaltinis – jų jaučiama atsakomybė už mokinių pasiekimus

(TALIS 2018)

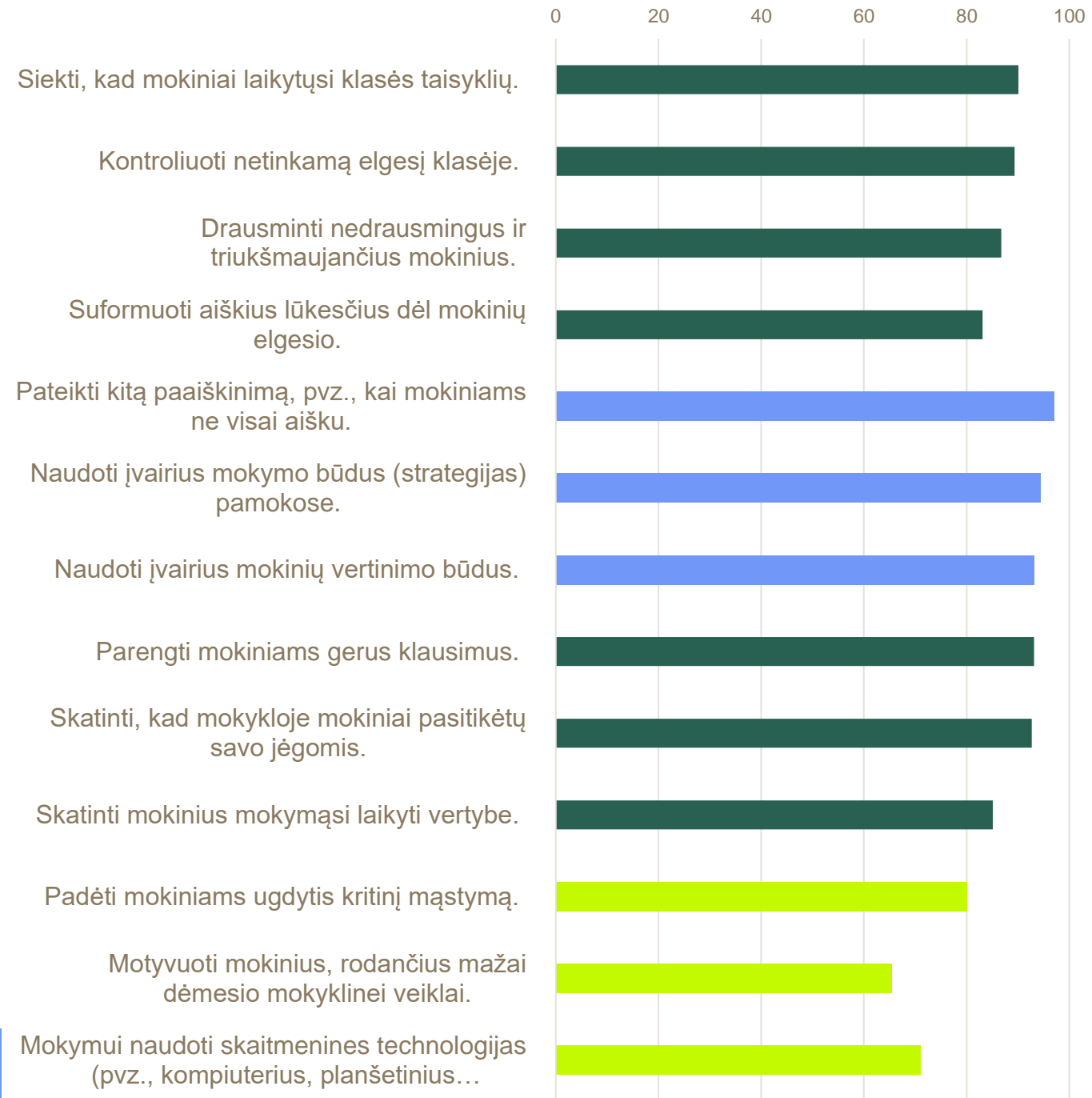

Mokytojai:

labiausiai pasitiki savo gebėjimais dalykinių ir pedagoginių žinių, klasės valdymo srityje

mažiausiai – nemotyvuotų mokinių mokymosi motyvacijos didinimo, IKT panaudojimo ugdymo procese, kritinio mąstymo ugdymo srityse

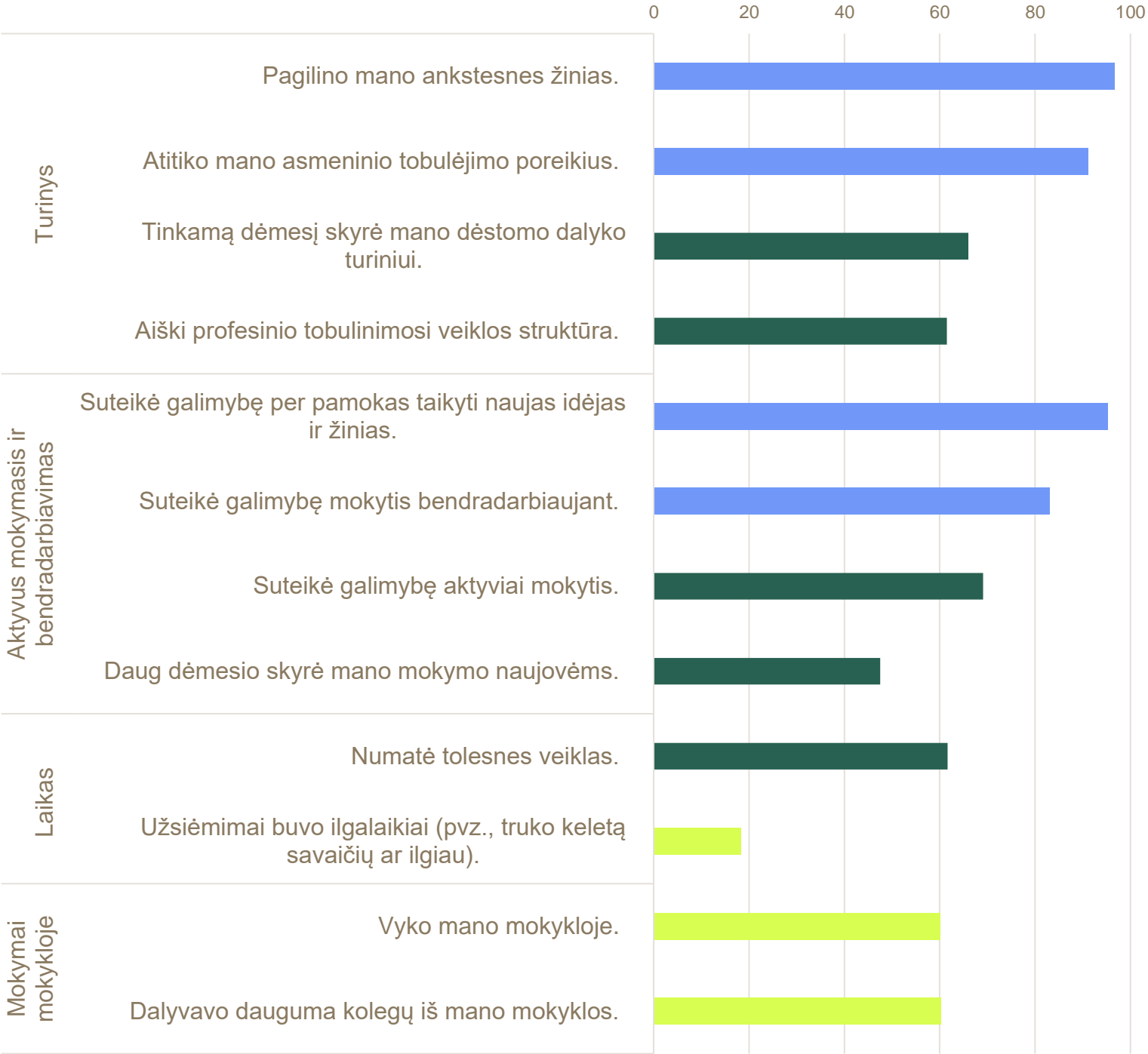
(TALIS 2018)

Mokytojų profesinis mokymasis – kas paveiku?

- Turimų žinių pagilinimas
  - Atitikimas asmeniniams poreikiams
  - Įgytų žinių taikymas
  - Mokymasis bendradarbiaujant
-
- Vyko mokykloje
  - Dalyvavo dauguma mokyklos kolegų

(TALIS 2018)

Šiuos kelis aspektus atskleidė ar
papildė, išplėtojo mūsų žinojimą
TALIS ir kiti tarptautiniai tyrimai
apie tuos, kurie moko ir mokosi
mokykloje

AČIŪ!

Eglė Melnikė
el.p. egle.melnike@nsa.smm.lt

Nacionalinė
švietimo
agentūra

